

Scale Plastic Model Kit

1/72

TURBOLET

L-410UV

Let L-410 Turbolet je malý dopravní letoun pro krátké tratě regionální dopravy. Vznikl na základě požadavků tehdy sovětského Aeroflotu na odolný letoun schopný působit i v nezpevněných ploch s krátkým vzletem a přistáním i ve velmi chladném podnebí.

Celkem bylo vyrobeno přes 1200 kusů, dodaných do mnoha zemí světa.

Na přelomu padesátých a šedesátých let, požadoval Aeroflot letoun s kapacitou 10 až 12 osob, který by nahradil zastarlé An-2. V Kunovicích se pustili do vývoje letounu s označením L-400, který měla pohánět dvojice pístových motorů, ale když se ve druhé polovině šedesátých let objevily na trhu turbovrtulové motory o výkonu přes 500 kW a nízké hmotnosti okolo 140 kg, byl projekt obnoven pod označením L-410. Pro prototypy, náběh výroby a jako základ vývoje domácího motoru byl vybrán motor PT6A-27 o výkonu 526 kW.

Úvodní studie L-410 pochází z let 1966 až 1967. Dokumentace pro výrobu prototypů byla dokončena v dubnu roku 1968. Letoun byl navržen pro dopravu 12 až 19 cestujících nebo nákladu do hmotnosti 1850 kg na krátkých tratích mezi letišti všech kategorií, včetně těch s travnatým, hlinitým nebo písčitým povrchem drah. Kromě základní verze pro přepravu osob v salonním či standardním provedení mohl být letoun konvertován na verzi nákladní, sanitní nebo výsadkovou. Zálet prototypu XL-410 provedli piloti František Svinka a Vladimír Vlk 16. dubna 1969. Po pěti letech zkušebního provozu čtyř prototypů a řadě změn byla zahájen sériová výroba verze L-410A a poté, co byl dokončen vývoj československého motoru Walter M601, jím byly motory

PT-6 nahrazeny a letoun dostal třílisté vrtule Avia V508. Tato verze dostala označení L-410M, prototyp byl připraven v roce 1973 a roku 1974 uskutečnil první let. V roce 1975 začaly dodávky do SSSR.

Na základě požadavků hlavního zákazníka, tedy Sovětského svazu, došlo k vývoji verze L-410UV (zkratka z ruského označení „ukratšennogo vzljota i posadki“, tedy zkráceného vzletu a přistání), u které došlo k prodloužení trupu o 87 mm, zvětšení rozpětí křídla o dva metry či zvýšení vzepětí vodorovného stabilizátoru. Svislé ocasní plochy dostaly nový tvar. Byly použity motory Walter M-601B o stejném výkonu jako u M-601A, ale s možností použití mimořádného zvýšení výkonu o 46 kW. Pro zkrácení výběhu po přistání byly na horní straně křídla instalovány aerodynamické brzdy, pro úsporu hmotnosti dostala všechna kormidla pláténý potah.

Z důvodu změn došlo sice k dalšímu zkrácení vzletu a přistání, takže letounu postačí dráha o délce 450 m, ale bohužel také ke značnému zvýšení prázdné hmotnosti, což znamenalo snížení užitečné hmotnosti. Bylo tak nutno snížit počet cestujících na patnáct a také byl zkrácen maximální dolet. Jak se nakonec ukázalo, ani v SSSR nebylo schopností L-410UV využíváno a letouny ve většině případů létaly ze standardních letišť.

ATTENTION

UPOZORNĚNÍ

ACHTUNG

ATTENTION

注意

Carefully read instruction sheet before assembling. When you use glue or paint, do not use near open flame and use in well ventilated room. Keep out of reach of small children. Children must not be allowed to suck any part, or pull vinyl bag over the head.

Před započetím stavby si pečlivě prostudujte stavební návod. Při používání barev a lepidel pracujte v dobré větrané místnosti. Lepidla ani barvy nepoužívejte v blízkosti otevřeného ohně. Model není určen malým dětem, mohlo by dojít k požití drobných dílů.

INSTRUCTION SIGNS ★ INSTR. SYMBOLY ★ INSTRUKTION SINNBILDER ★ SYMBOLES ★ 記号の説明

OPTIONAL VOLBA

BEND OHNOUT

SAND BROOSIT

OPEN HOLE VYVRATOT OTVOR

SYMMETRICAL ASSEMBLY SYMETRICKÁ MONTÁŽ

REMOVE ODRÍZNOUT

REVERSE SIDE OTOČIT

APPLY EDUARD MASK AND PAINT
POUŽÍT EDUARD MASK NABARVITPLEASE CHECK THE LATEST VERSION OF THE INSTRUCTIONS ON www.eduard.com

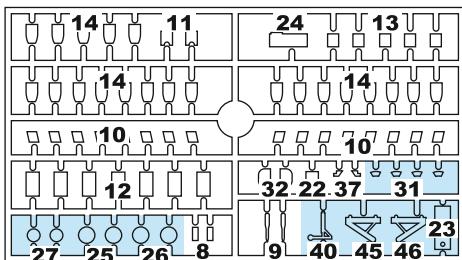
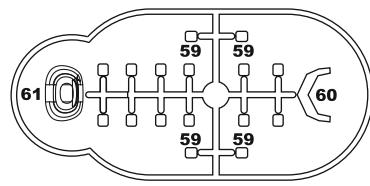
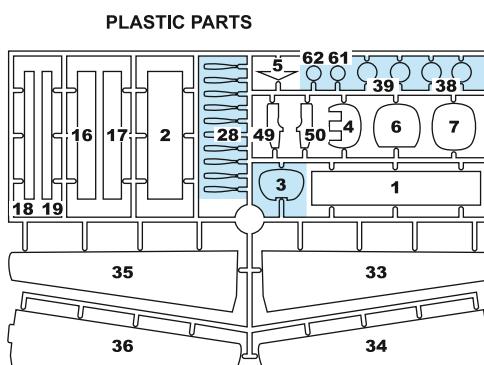
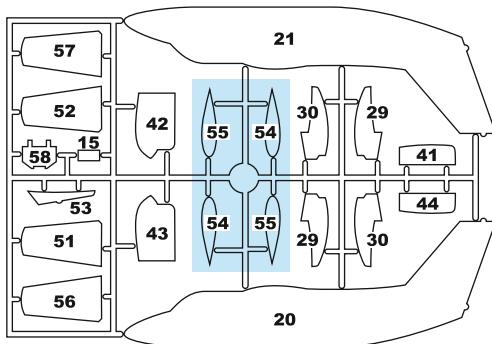
PARTS

DÍLY

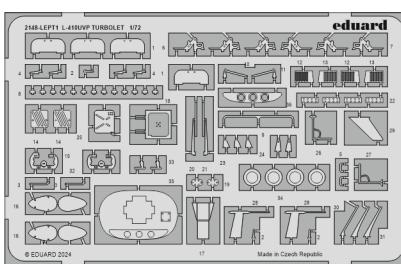
TEILE

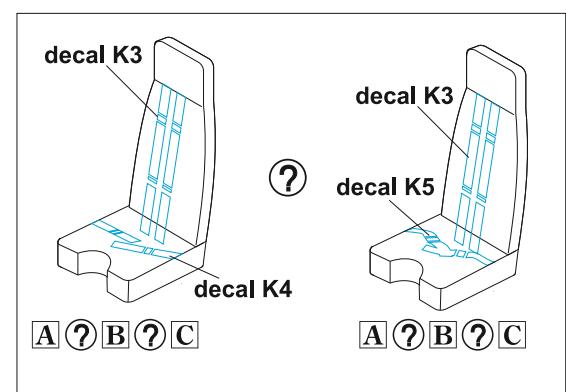
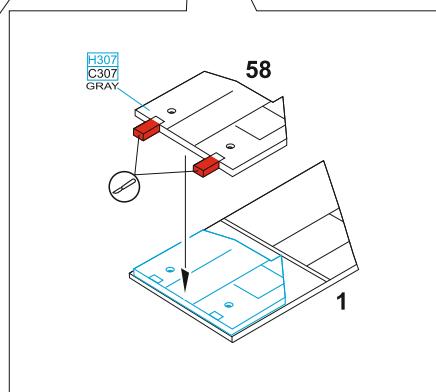
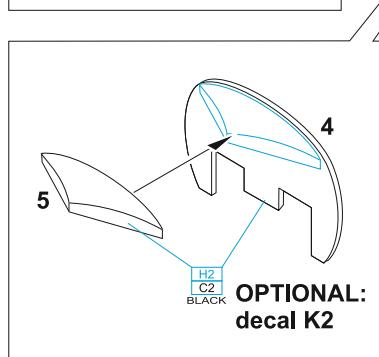
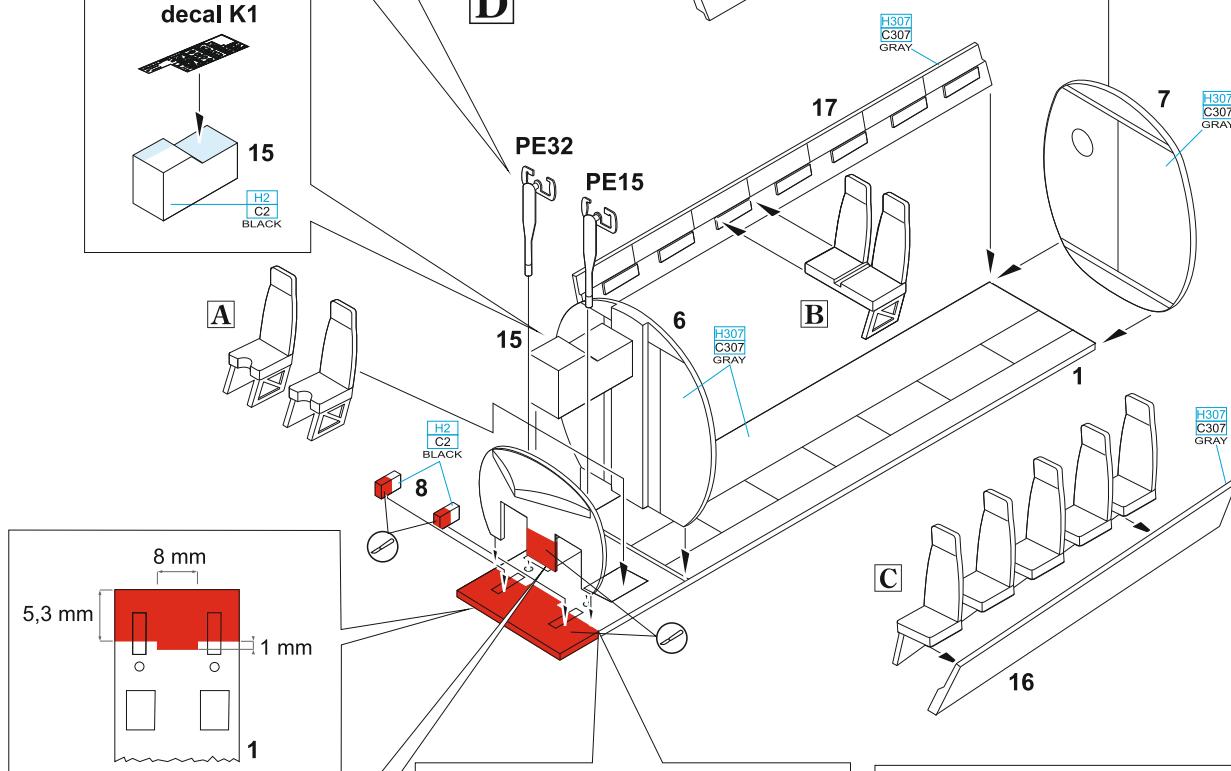
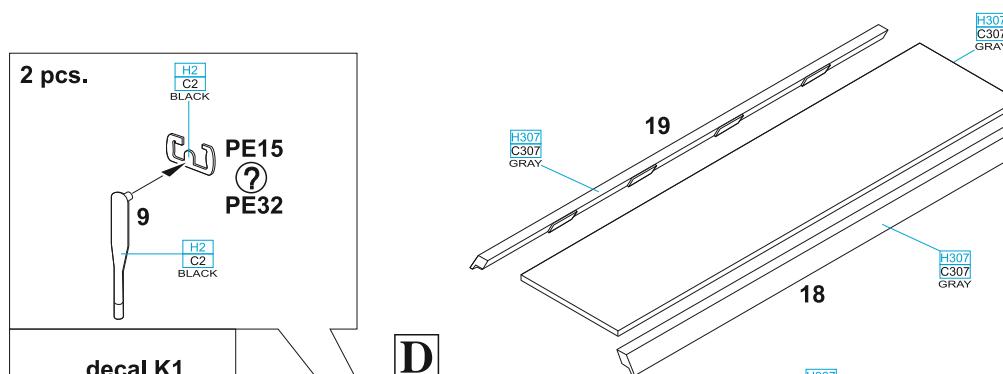
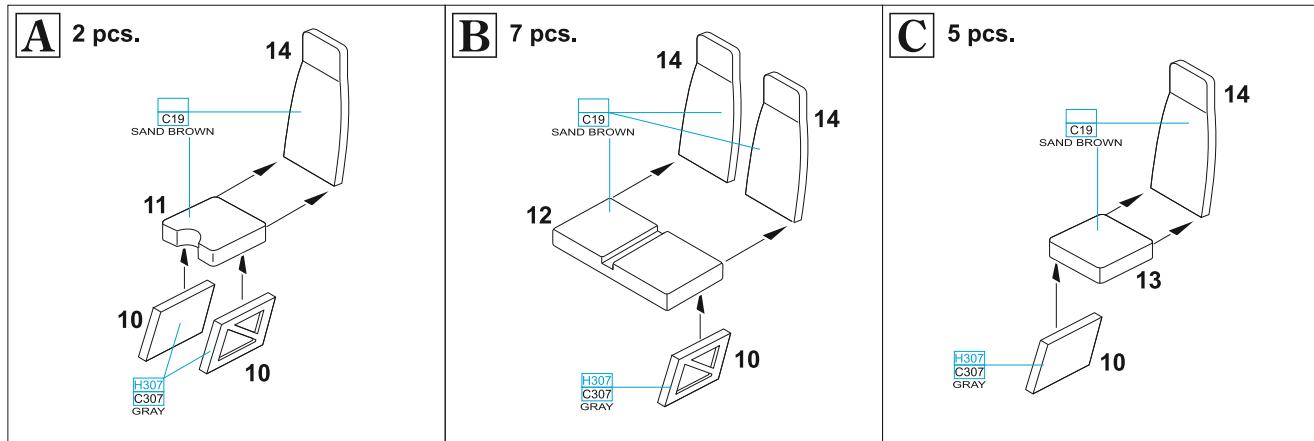
PIÈCES

部品

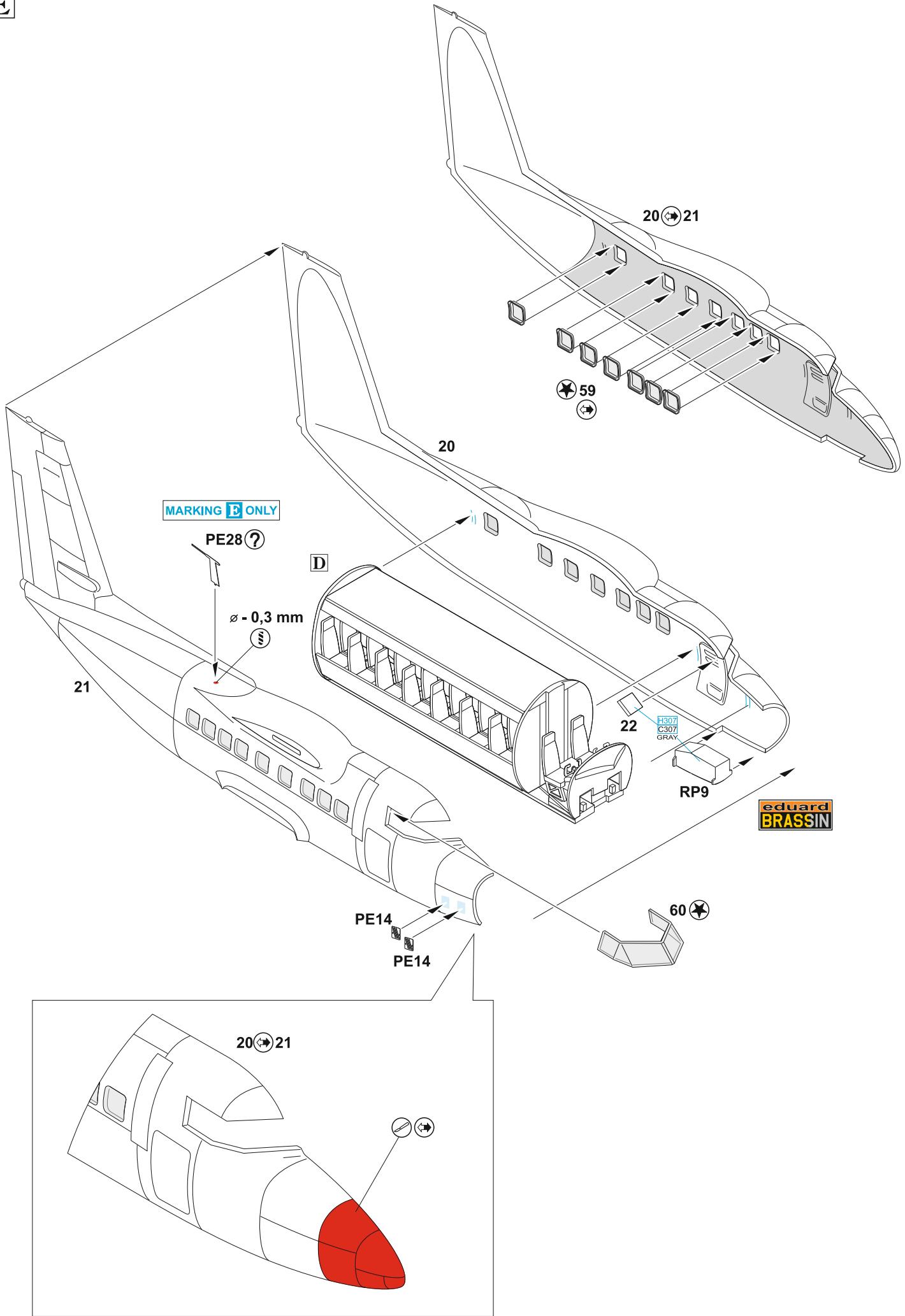

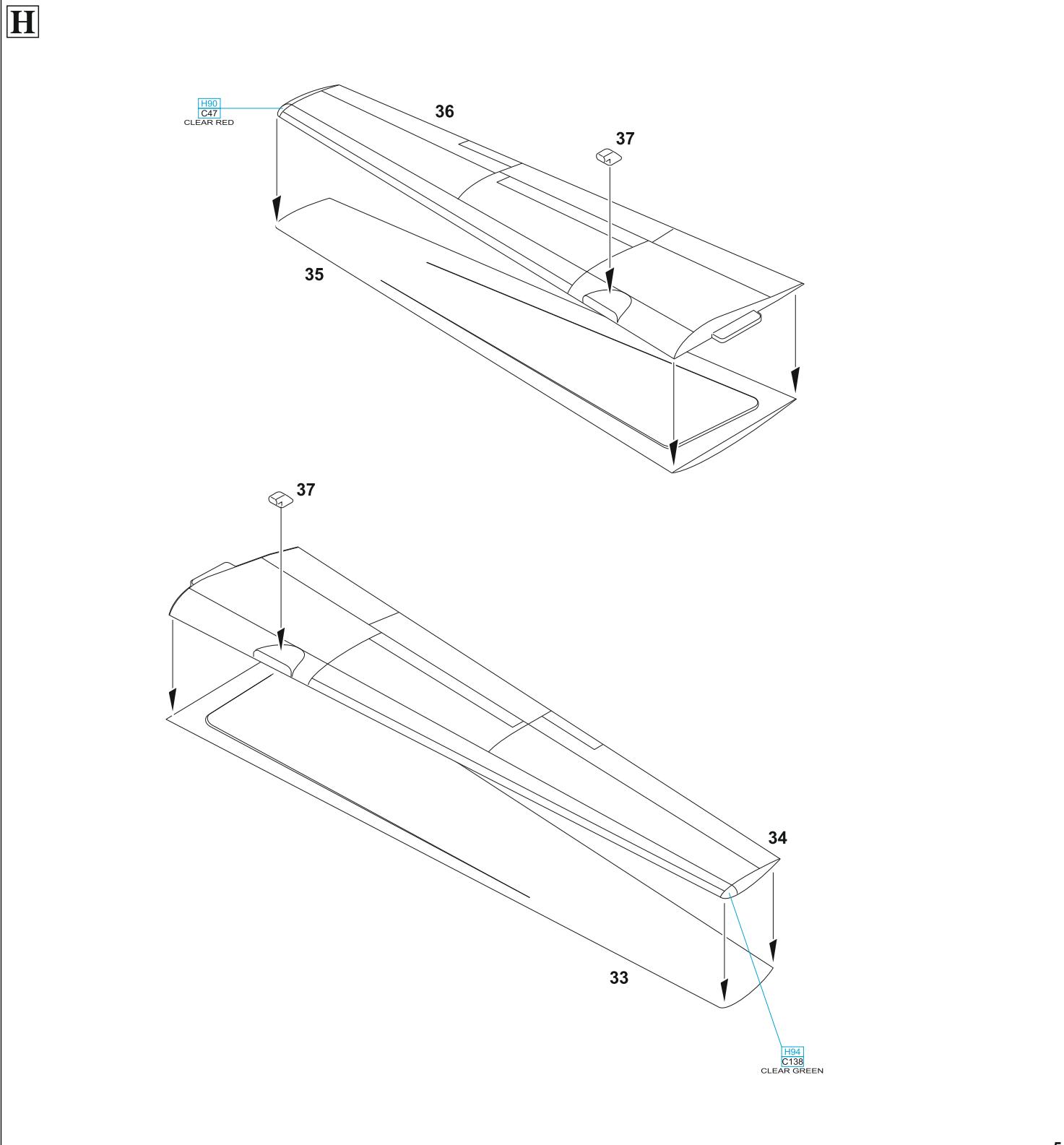
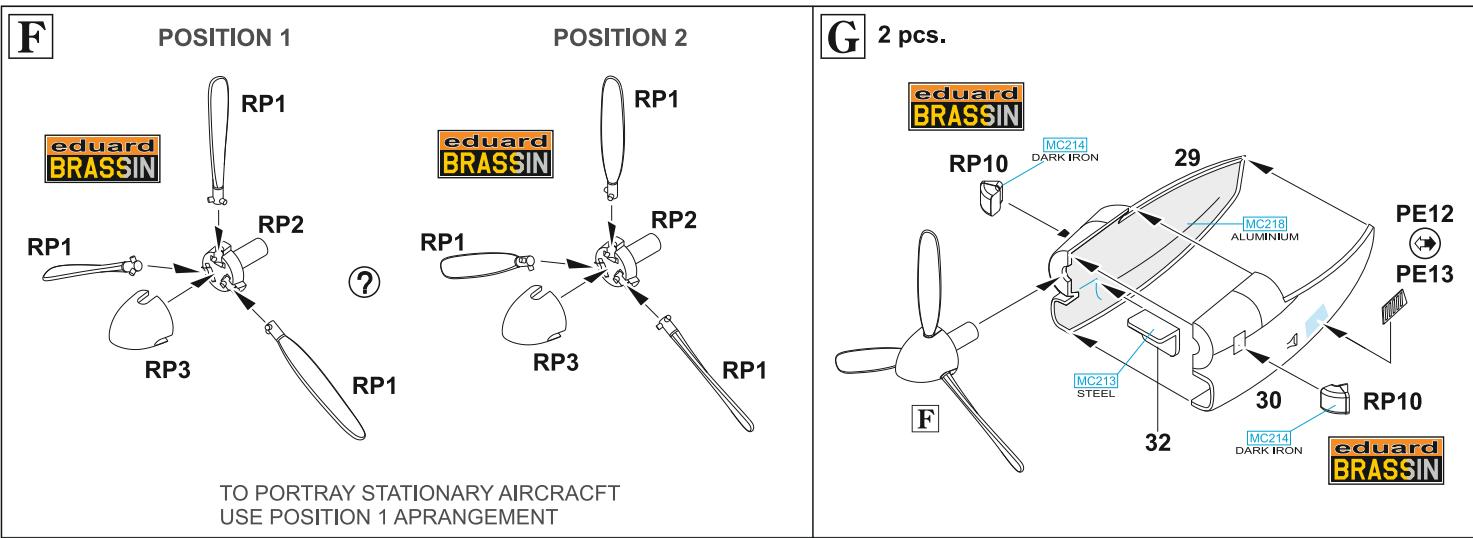
PE - PHOTO ETCHED DETAIL PARTS

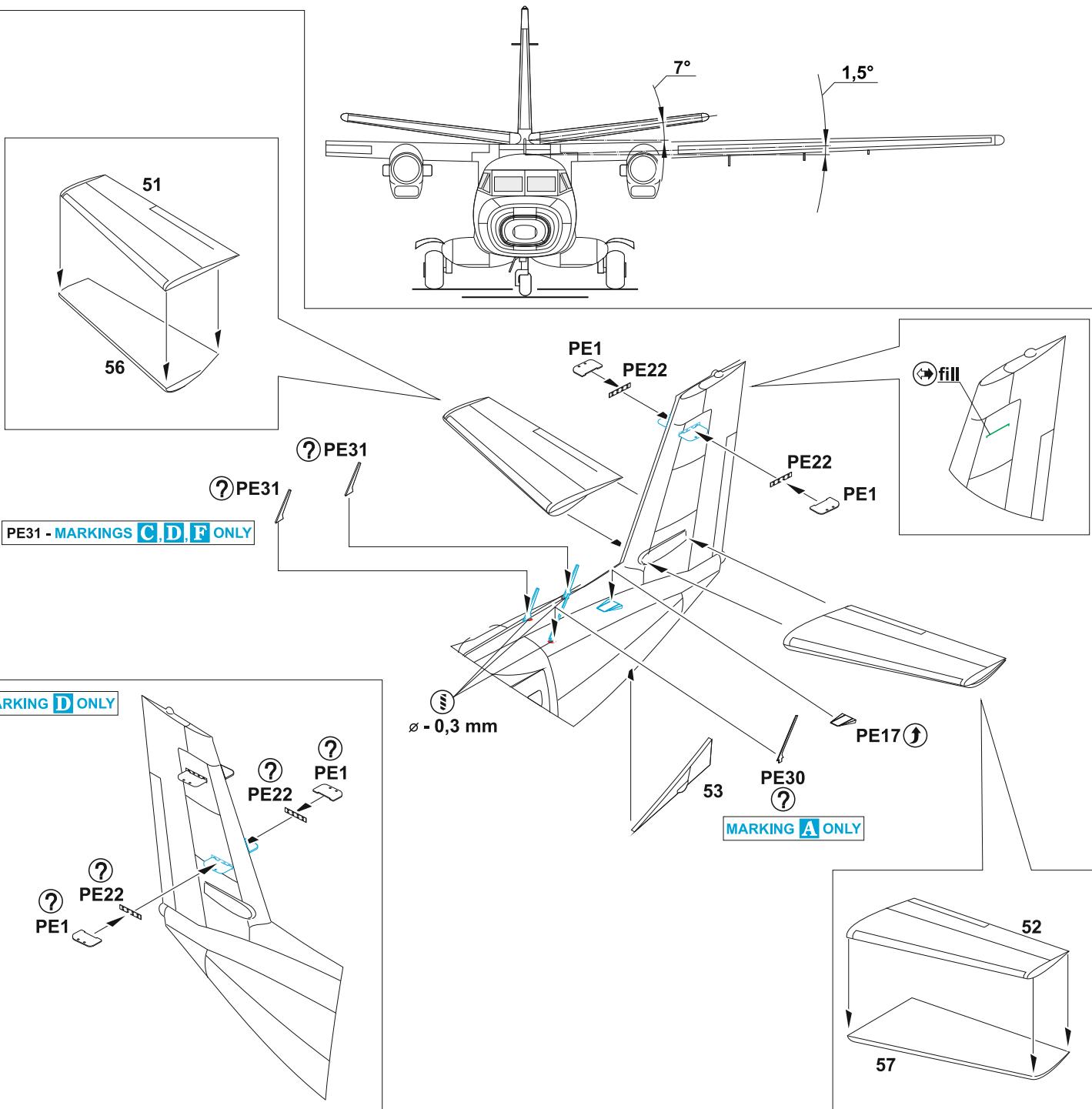
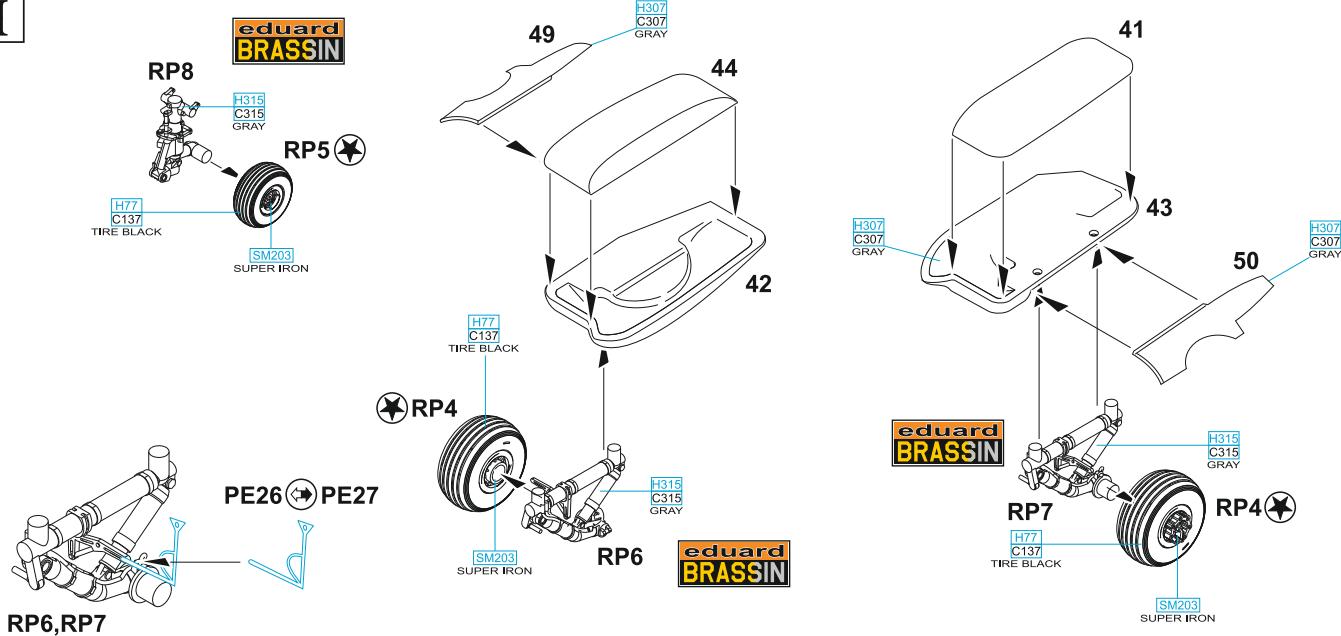

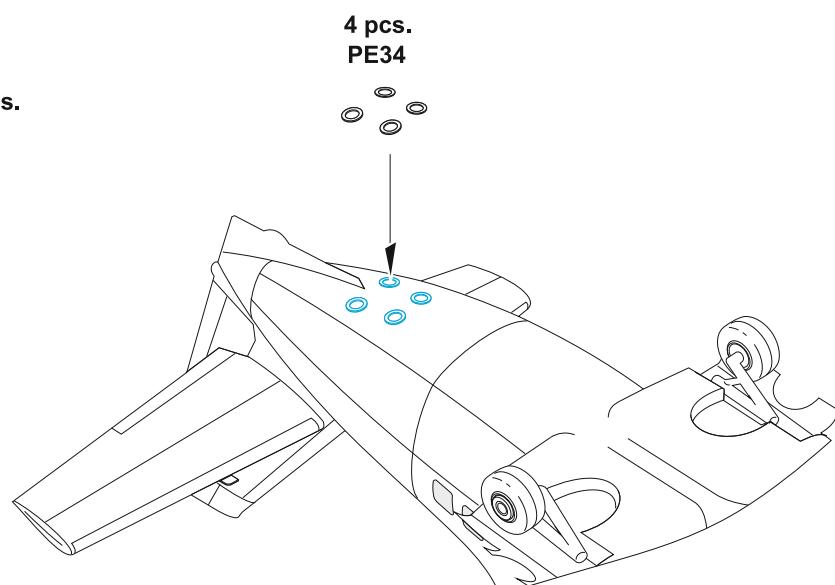
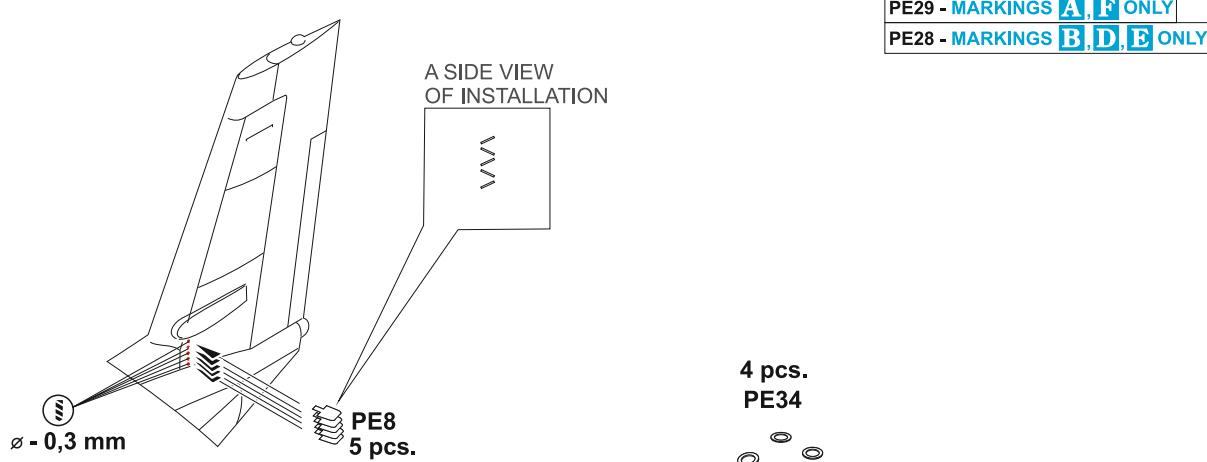
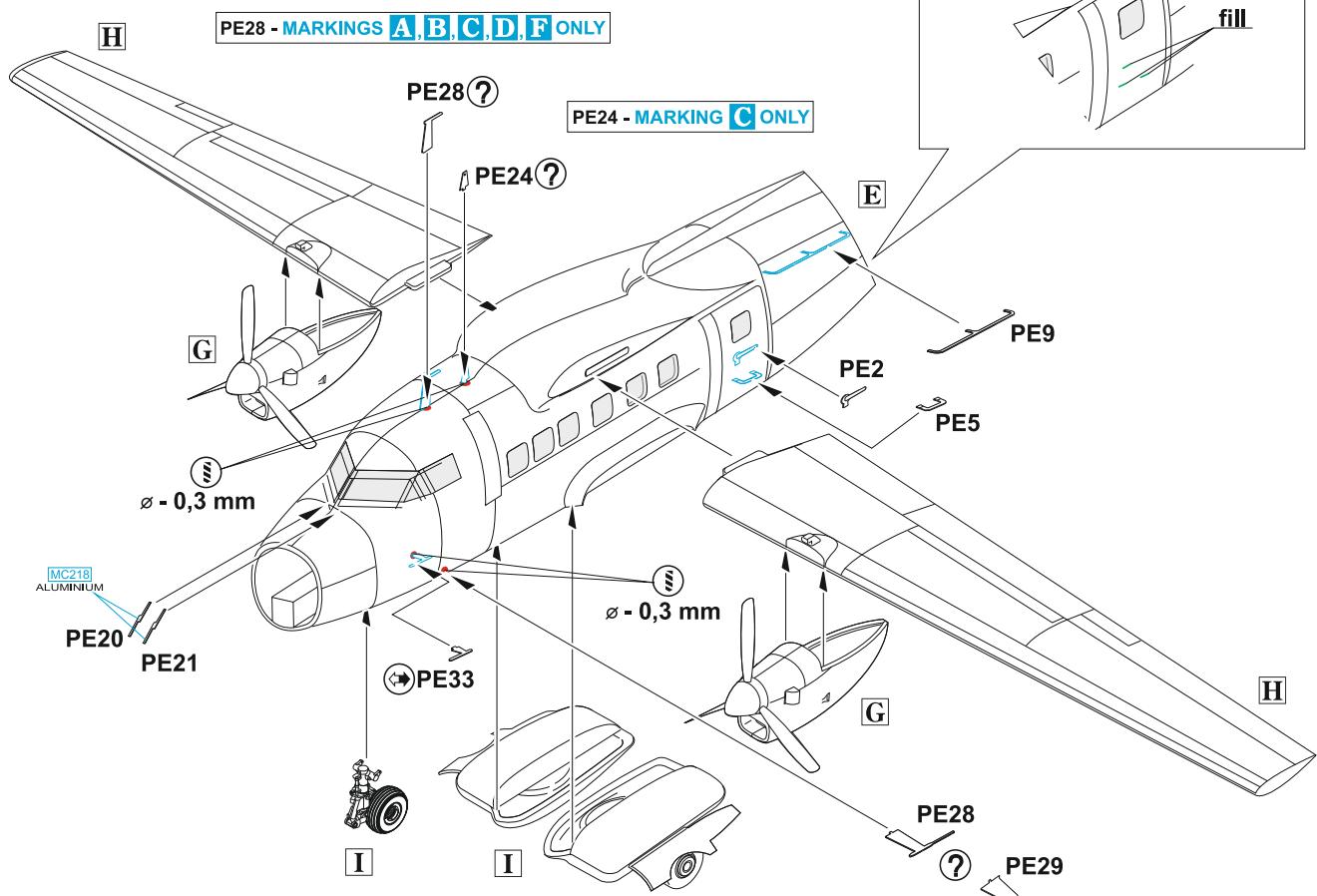
E

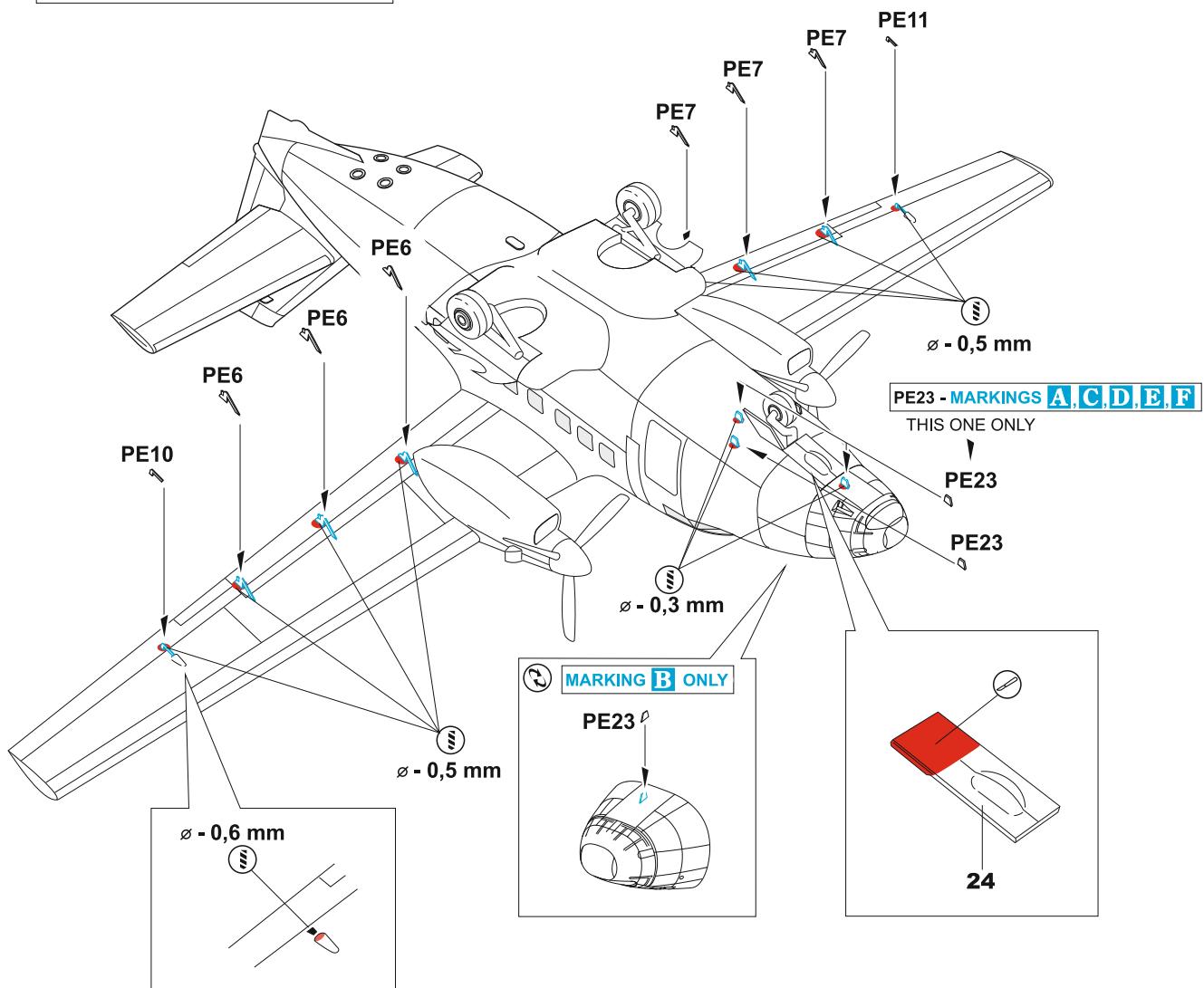
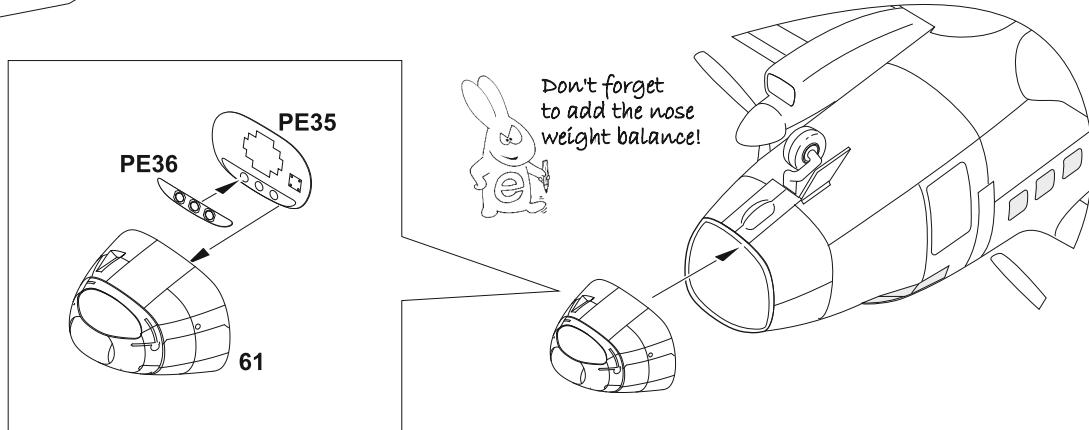
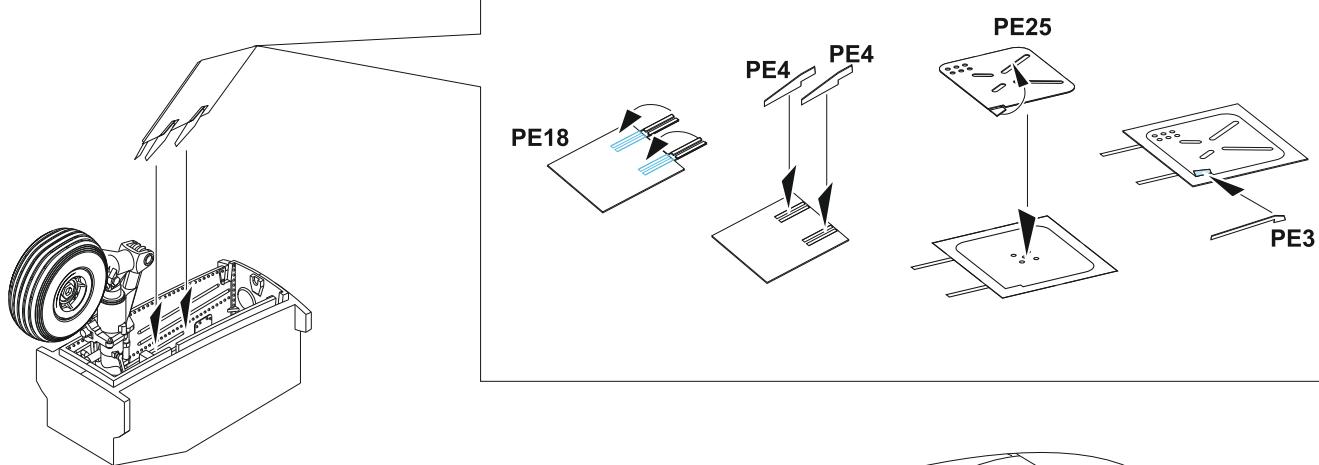

I

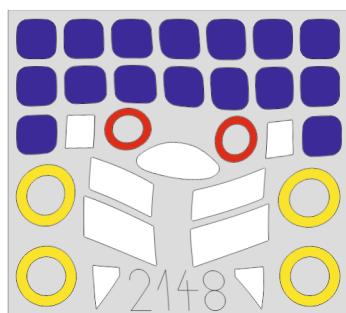
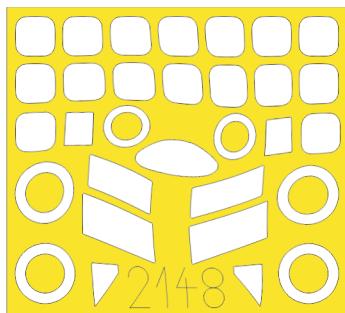

eduard
MASK

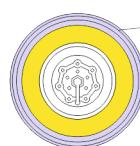
2148

59

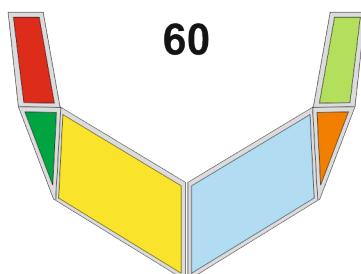
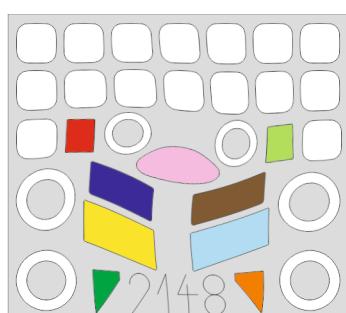
RP5

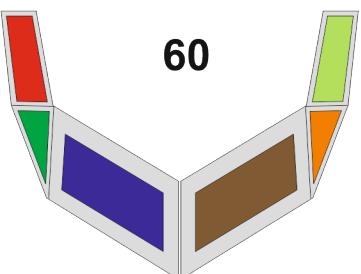
RP4

LIQUID MASK

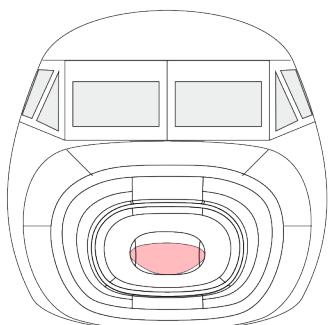
60

60

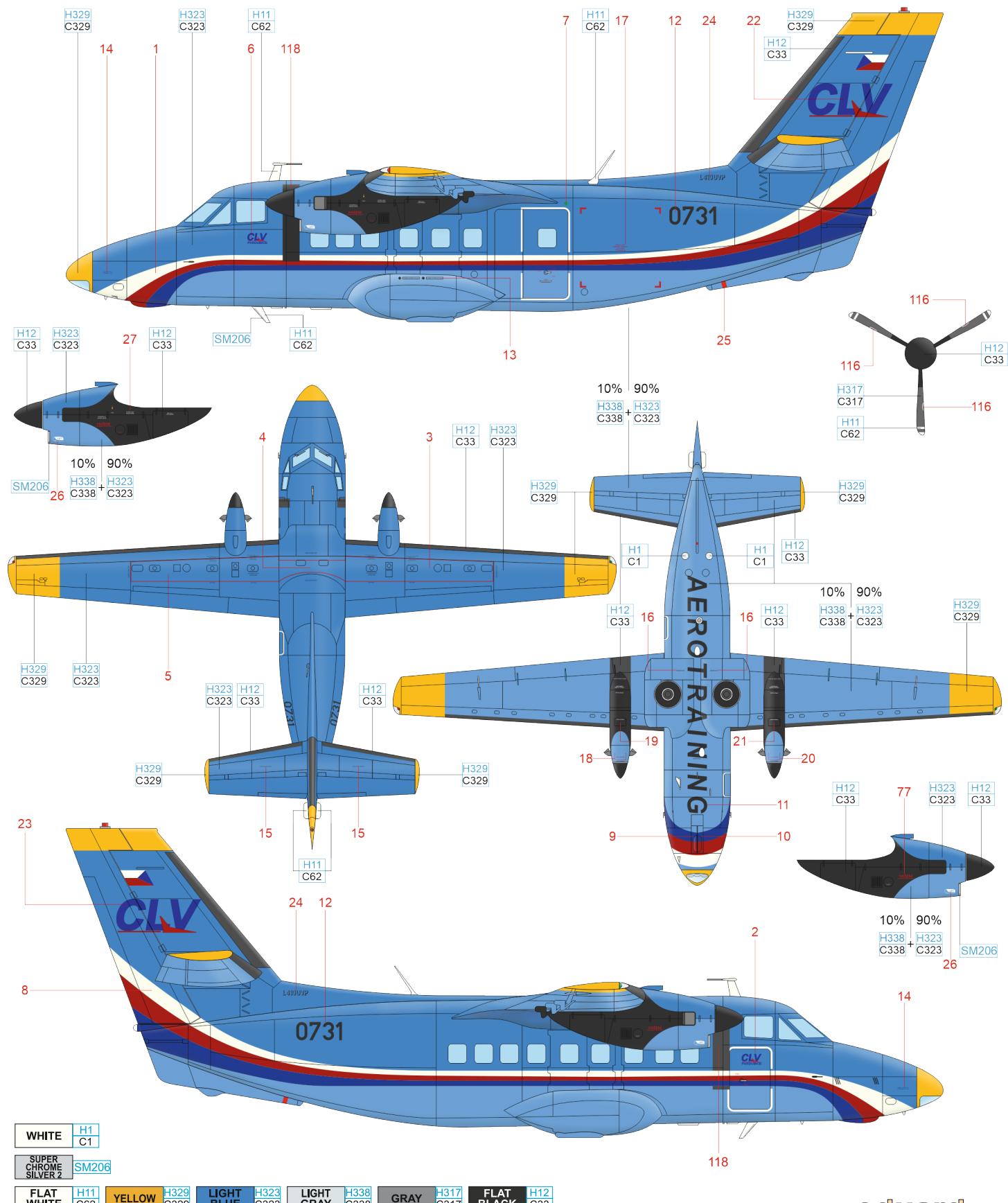
?

61

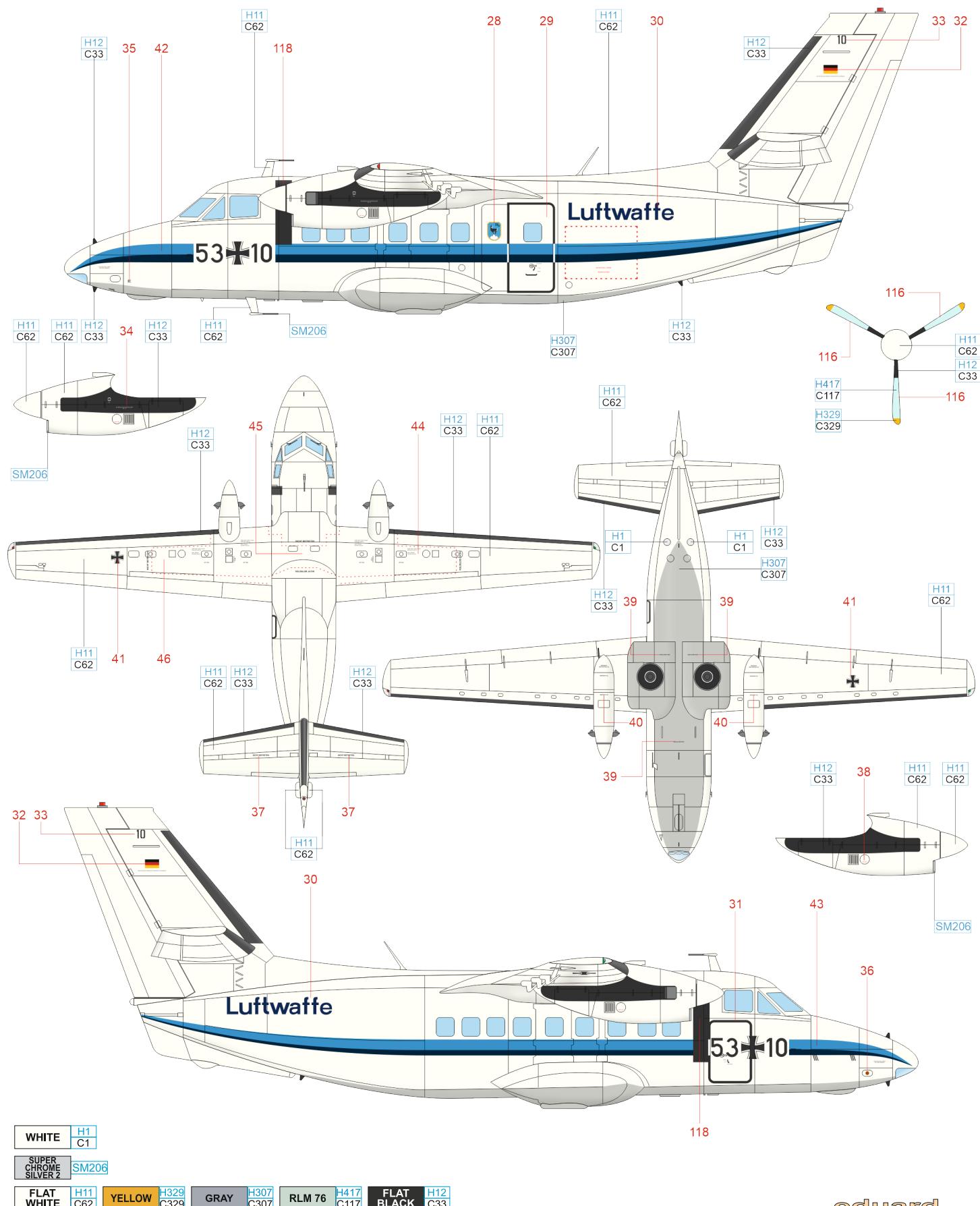
MARKING **B ONLY**

Turbolet, který dostal později přezdívku Máňa byl vyroben 25. listopadu 1981 a už v prosinci byl předán armádě, která jej zařadila do stavu 3. dopravního leteckého pluku v Praze-Kbelích. Letoun prošel několika změnami zbarvení a sloužil jako salonní letoun. V rámci reorganizace vzdušných sil AČR v polovině devadesátých let přešel letoun do stavu 61. dopravní letky na nově zformované 6. základně dopravního letectva. V roce 2002 se stěhoval do Pardubic na tamní 34. základnu speciálního letectva, kde byl po generální opravě zařazen v roce 2004 do stavu nově zformovaného Centra leteckého výcviku. V té době nesl standardní bílo-šedé zbarvení a po určitou dobu také nápis Máňa nad pilotní kabinou. Na přelomu let 2011 a 2012 prošel tento Turbolet revizí v Kunovicích, při které mu byl obnoven technický resurs o dalších 4800 hodin či 10 let provozu. Zároveň obdržel nové modré zbarvení, ve kterém se dožil v roce 2022 konce své služby. Během ní nalétal 7 479 hodin a absolvoval 13 892 přistání. V únoru 2024 bylo rozhodnuto, že bude letoun jako neletový exponát zapůjčen leteckému muzeu v Kunovicích.

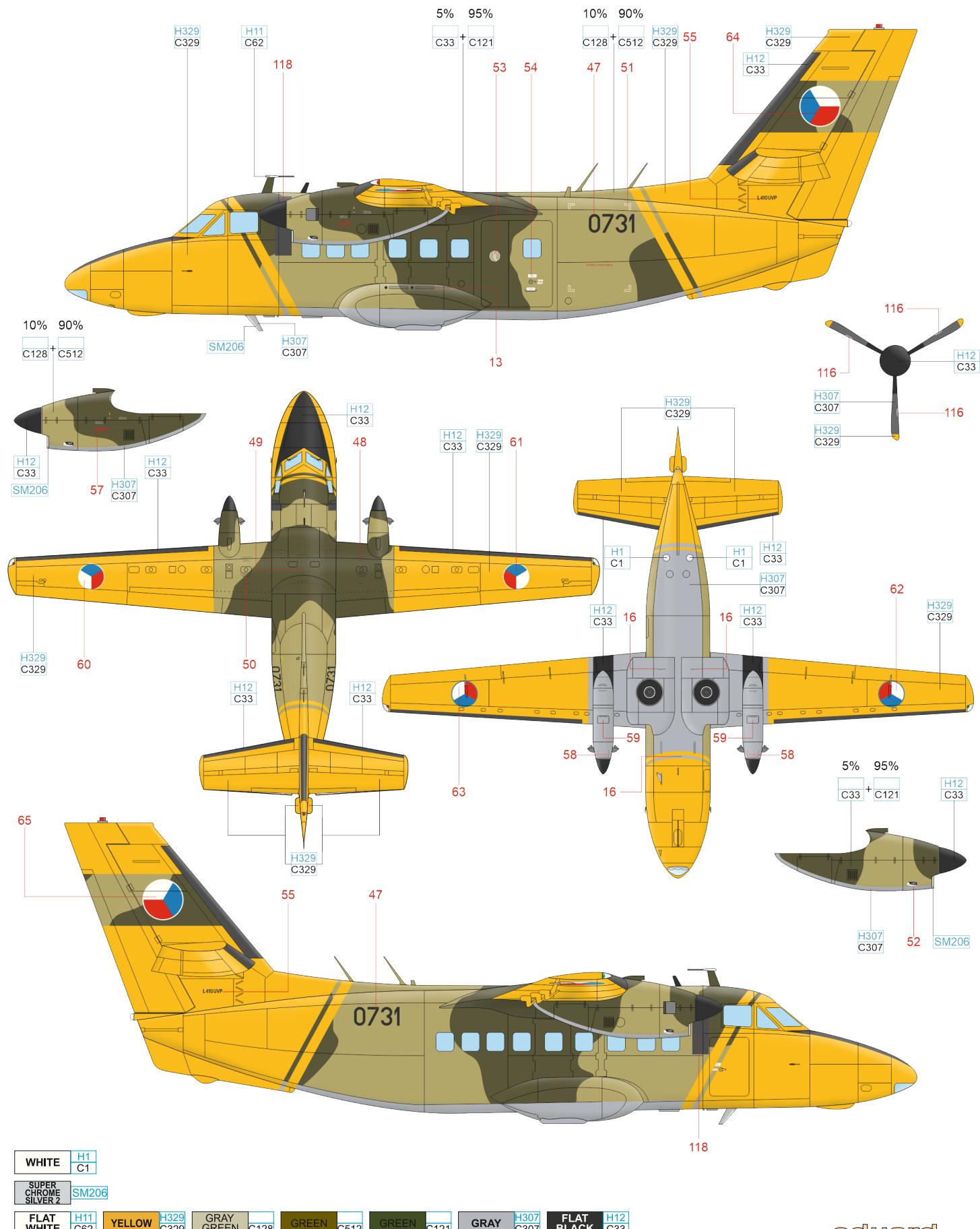
B v. č. 800525, 5. Luftwaffe Division, Luftwaffe, Německá spolková republika, 1996

Na sklonku roku 1980 byly dodány první L-410UVP armádě tehdejší NDR. Jednalo se o letouny v salonní jedenáctimístné verzi a první letouny byly dodány v kamufláži tvořené nepravidelnými plochami khaki a zelené barvy. Po sjednocení Německa na začátku devadesátých let si Bundesluftwaffe ponechala tyto letouny pro 5. Luftwaffe Division, která plnila úlohy spojené s přepravou vládních osob. Letouny prošly generální opravou a dostaly bílo-šedé zbarvení s výrazným pruhem složeným ze dvou odstínů modré barvy. Ostatní do NDR dodané L-410UVP byly vesměs výsadkového provedení a ty byly zčásti prodány do Guatemały a zčásti darovány vojenským leteckým pobaltských republik.

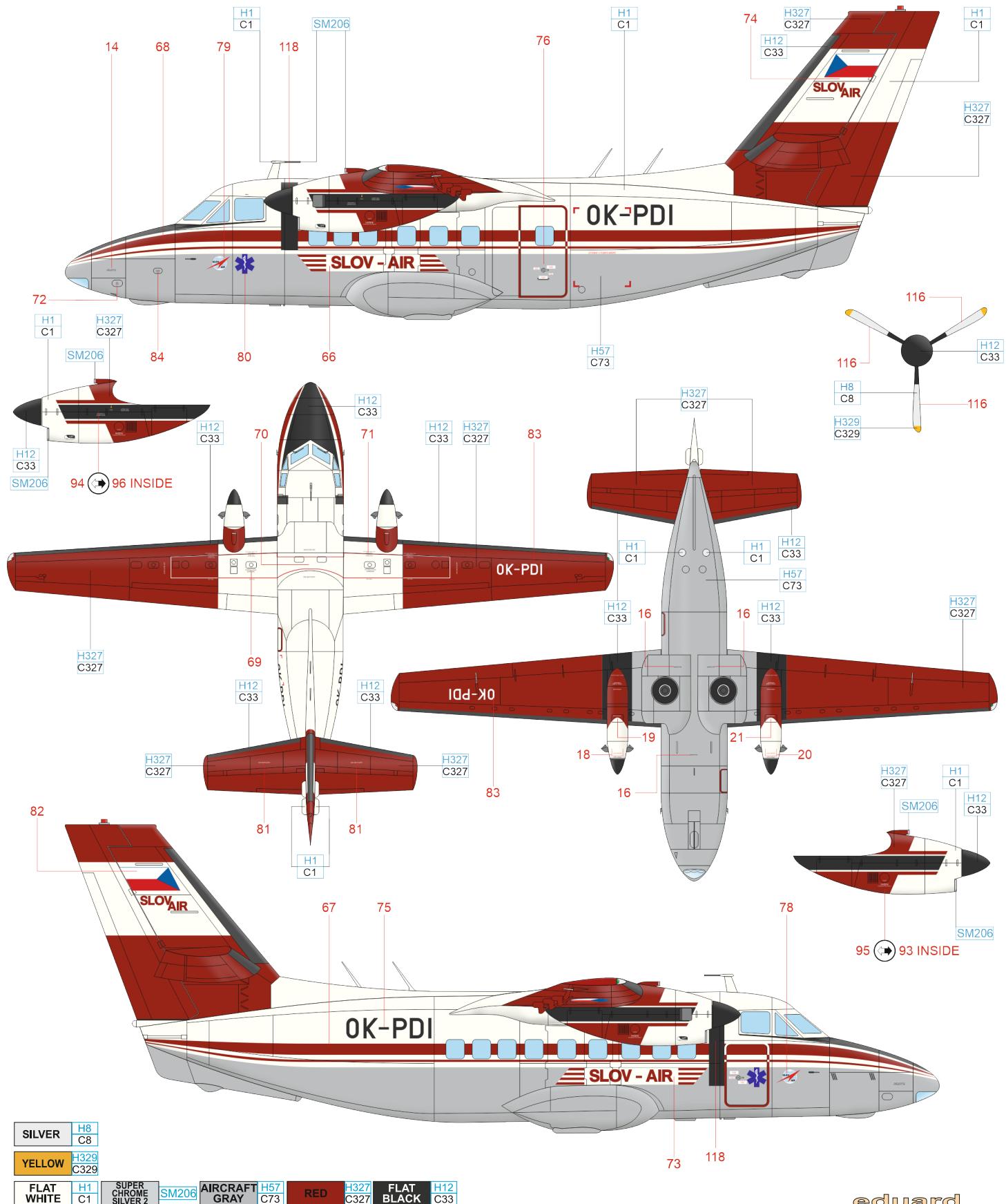
C v. č. 810731, Letka zvláštního určení, 3. dlp, Praha-Kbely, Československo, 1990

Koncem 80. let byl Turbolet výrobního čísla 810731 využíván v salonní verzi pro přepravu zahraničních zbrojních inspektorů KBSE (Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě) u Letky zvláštního určení, jež byla součástí kbelského 3. dopravního leteckého pluku. Tomu odpovídalo i zbarvení s výraznými žlutými plochami na křídlech, stejnou barvou byly vyvedeny i příd' a zád' letounu.

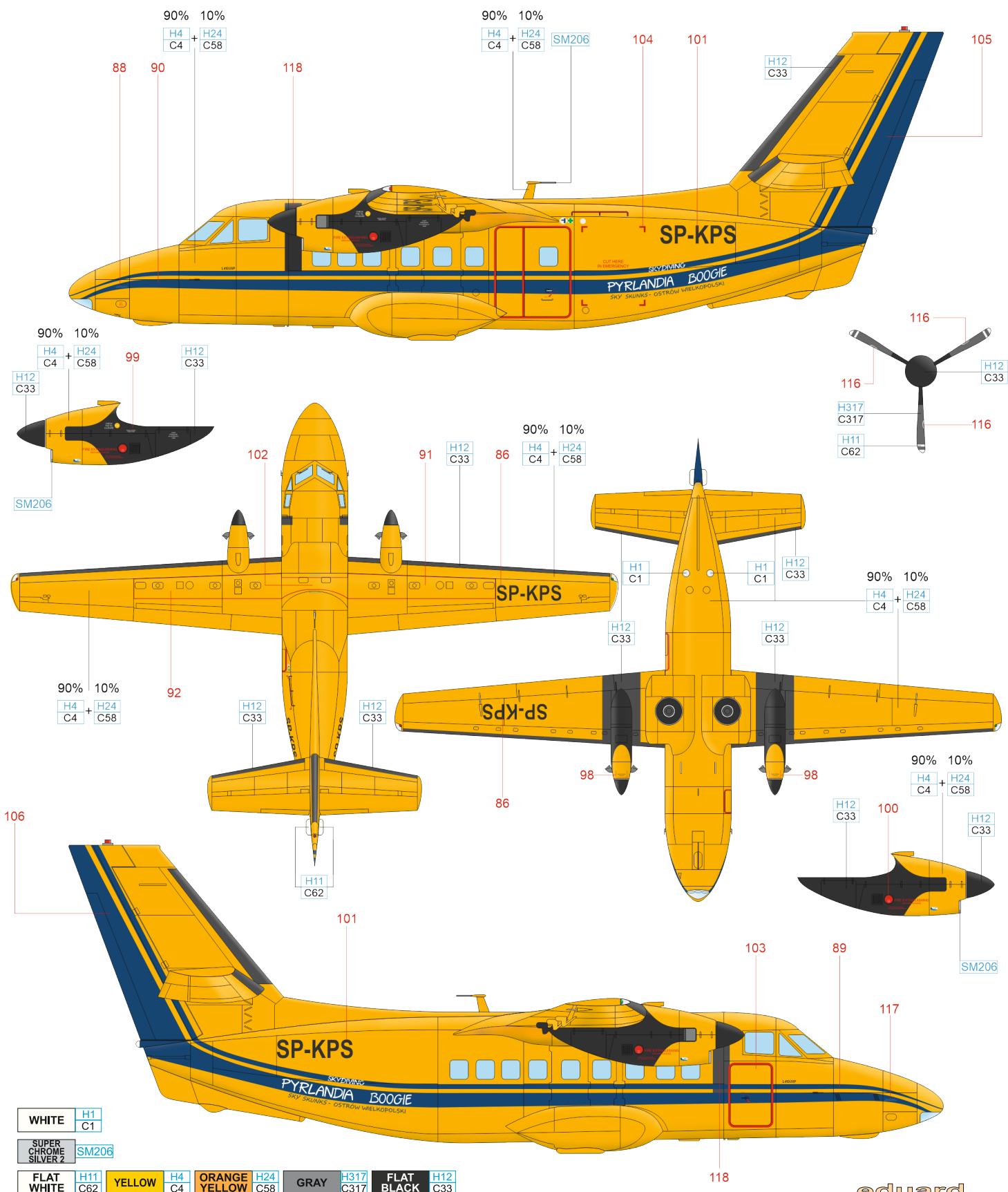
D v. č. 851527, Slov-Air, Československo, 1990

Státní podnik Slov-Air, který v roce 1969 nahradil někdejší ČSA Agrolet, byl prvním tuzemským uživatelem L-410. První letoun zařadil do svého letového parku ve druhé polovině roku 1971. Letouny, ještě ve verzi L-410A sloužily pro vnitrostátní přepravu a v roce 1975 byly předány ČSA. Tento letoun byl zakoupen Státní leteckou inspekcií a zalétán posádkou Miroslav Srnec a Pavel Plaček 15. listopadu 1985 se značkou OK-PXI. Krátce nato byly u SLI přehodnoceny plány (letoun měl sloužit jako kalibrační) a v listopadu 1986 byl nabídnut k odprodeji či převodu. Zájem měl Moravan, kunovický aeroklub, prý byl i jeden jugoslávský zájemce a mluvilo se také o armádě nebo ČSA. Nakonec letoun získal v říjnu 1988 Slov-Air. Dne 24. 10. 1988 tak došlo ke změně imatrikulace na OK-PDI a letoun byl využíván pro JZD AK Slušovice, později také zajišťoval přepravu slovenských federálních poslanců. V roce 1992 došlo ke zrušení letounu po poškození přídového podvozku při přistání. Letoun pak byl dlouho odstavený na letišti v Žilině, poté byl převezen do Bratislavu a posloužil pro výcvik letečních hasičů.

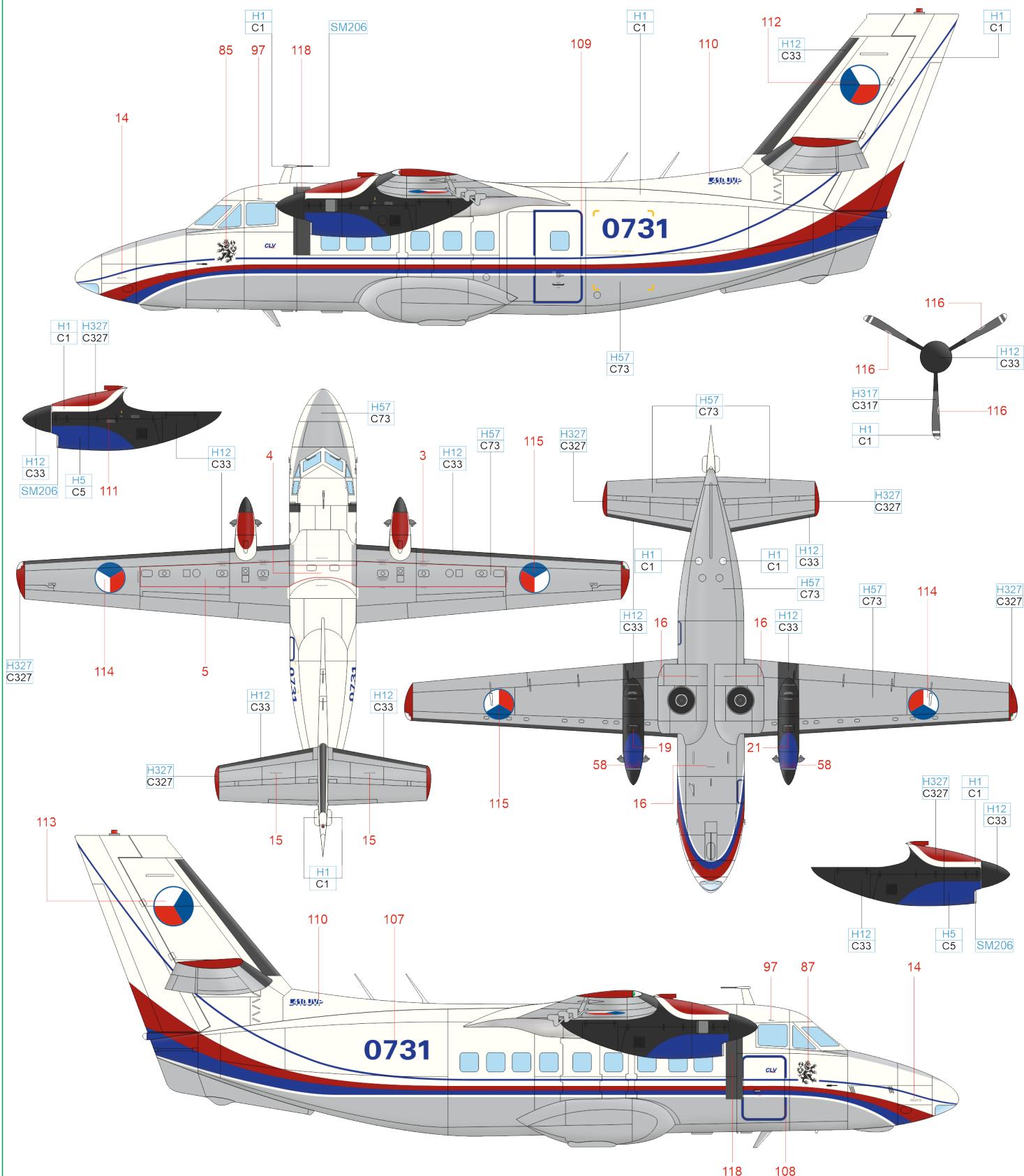
E v. č. 831138, Pyrlandia-Boogie, Ostrów Wielkopolski, Polsko, 2006

Tento L-410UVP nebyl vyroben pro zákazníka, ale pro tovární účely. Zkoušely se na něm totiž modifikace nově připravované verze UVP-E. Letoun se značkou OK-178 byl zalétán 10. ledna 1984. Následovaly zkoušky brzd, různých tvarů koncových nádrží či montáž pětlistých vrtulí. V roce 1985 byl letoun vystaven v Paříži a hrál si na UVP-E. Letoun dostal také civilní imatrikulaci OK-OZG, aby se poté vrátil k OK-178 a byl přestavěn opět na standardní L-410UVP. Poté dostal novou značku OK-NZG a na konci roku 1991 byl na dva měsíce pronajat Slov-Airu. Pak již putoval do soukromých rukou k firmě Delta System Air, kde dostal značku OK-NDG. V Norimberku došlo 28. ledna 1994 ke zlomení konce křídla silným větrným poryvem, po opravě jej osádka Jiří Nečas a Albert Orlita přeletěla do Bratislavu. Jako OK-NDG jej provozovala společnost ABA Air a od března 2000 byl skoro rok odstaven v Otrokovicích. Dalším majitelem se stala mošnovská firma Job Air, u které dostal letoun žlutý nátěr s modrým pruhem. Počátkem roku 2003 byl prodán do Polska, kde létal u Pyrlandia Boogie se značkou SP-KPS a sloužil sportovním parašutistům. Od 16. září 2013 byl ale zpět v českém rejstříku, tentokráte se značkou OK-PRH, která byla 13. července 2016 změněna na OM-PRH a poté na OM-HFP, se kterými jej provozovala v atraktivním zbarvení společnost Praga Aviation. V současnosti je letoun odstavený na letišti v Kunovicích. Má za sebou 6 021 letových hodin a 9 066 přistání.

F v. č. 8100731, 24. základna dopravního letectva, Praha-Kbely, Česká republika, 2010

V roce 2004 prošel Turbolet 8100731, jehož historie je popsána také u markingů A a C, generální opravou a od armády, kde do té doby sloužil, se přesunul do stavu Centra leteckého výcviku na letišti v Pardubicích. V rámci GO nahradil původní maskovací zbarvení elegantní bílo-šedý nátěr s pásem po celé délce letounu v barvách národní trikolóry. Krátce nato se nad bočními okny pilotní kabiny objevil na obou stranách nápis Máňa. Od té doby se tato přezdívka drží, přestože po další revizi dostal modré zbarvení a nápis Máňa zmizel.

**FLAT
WHITE**

SUPER
CHROME
SILVER 2

M206

RAFT H57
RAY C73

RED

27
27

H5
C5

AY
H317
C317

**FLAT
BLACK**

NOTES